

Broj: 10-139/2018

Datum: 24.04.2018.

PRAVILA POSLOVANJA OB - PRILOG 3

POLITIKA IZVRŠENJA NALOGA

I UVODNE ODREDBE

Član 1.

Politika izvršavanja naloga (u daljem tekstu: “**Politika**”) predstavlja mehanizam putem kojeg se obezbeđuje preduzimanje svih razumnih koraka s ciljem postizanja najboljeg mogućeg rezultata prilikom izvršavanja naloga klijenata uzimajući u obzir elemente i kriterijume dole navedene.

Politika se primjenjuje na investicione usluge izvršavanja naloga i prijema i prenosa naloga u ime i za račun klijenata prilikom posredovanja u kupovini i prodaji finansijskih instrumenata koje Ovlašćena Banka (u daljem tekstu OB) pruža klijentima, a u skladu sa odredbama pozitivnih propisa i internih akata OB.

Odredbe ove Politike se odnose na male i profesionalne klijente.

Banka će prilikom pružanja investicionih usluga prijema i prenosa naloga te izvršavanja naloga klijenta uvijek postupati s pažnjom dobrog stručnjaka i nastojati zaštititi interese klijenta na adekvatan način.

Član 2.

Kada OB primi nalog klijenta sa posebnim uputstvima za njegovo izvršenje, dužna je da se pridržava principa postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta u meri u kojoj će u potpunosti biti ispoštovana uputstva klijenta, a malog klijenta će upozoriti da će nalog može biti izvršen saglasno uputstvima klijenta, a ne u skladu sa politikom društva u vezi sa izvršenjem naloga pod najpovoljnijim uslovima.

OB će naročito upozoriti klijenta da svako posebno uputstvo, s obzirom na faktore koji su obuhvaćeni tim uputstvom, može onemogućiti OB da, kada izvršava nalog tog klijenta, preduzme korake koji su propisani u politici izvršavanja naloga u svrhu postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta.

Banka ne garantuje da će u svakoj situaciji biti u mogućnosti da pruži najpovoljnije izvršenje, već da će postupiti u skladu sa odredbama ove Politike, za koju smatra da obezbeđuje najpovoljniji ishod za klijenta u najvećem broju slučajeva.

Član 3.

Cilj ove Politike je utvrđivanje:

- faktora relevantnih za izvršenje naloga pod najpovoljnijim uslovima,
- kriterijuma za utvrđivanje značaja faktora relevantnih za izvršenje naloga,
- elemenata i kriterijuma za određivanje mesta izvršenja naloga,
- vrsta transakcija i okolnosti u kojima Banka može odstupati od načina postupanja predviđenog ovom Politikom,
- mera i postupaka u vezi sa postupanjem sa nalogom klijenta,
- mera za praćenje efikasnosti postupaka i mehanizama za izvršavanje naloga klijenta pod najpovoljnijim uslovima za klijenta.

Član 4.

Klijenti mogu ispostavljati Ovlašćenoj banci sledeće vrste naloga za kupovinu ili prodaju hartija od prema:

- 1) Vrsti posla:
 - nalog za kupovinu finansijskih instrumenata,
 - nalog za prodaju finansijskih instrumenata;
- 2) Ceni:
 - tržišni nalog,
 - nalog sa limitiranom cenom;
- 3) Vremenu trajanja:
 - dnevni nalog (prestaje da važi na kraju radnog dana u kojem je ispostavljen),
 - nalog do dana (u roku trajanja od najduže 90 dana ili u skladu sa pravilima organizatora tržišta),
 - nalog do opoziva (sa rokom trajanja 90 dana ili u skladu sa pravilima organizatora tržišta).

Pored osnovnih vrsta naloga iz stava 1. ovog člana, klijenti mogu Ovlašćenoj banci ispostavljati i druge vrste naloga utvrđene aktima organizatora tržišta na kojem se ispostavljaју takvi nalozi.

Član 5.

Nalog za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata koji klijent ispostavlja Ovlašćenoj banci sadrži sledeće elemente:

- 1) Podatke o prijemu naloga:
 - redni broj naloga,
 - mesto prijema naloga,
 - datum i vreme (sat i minut) prijema naloga,
 - način prijema naloga i
 - broj ugovora na osnovu kojeg je primljen nalog;
- 2) Podatke o klijentu:
 - ime i prezime/ naziv klijenta,
 - adresa/sedište klijenta,
 - matični broj klijenta (JMBG/MB),
 - broj vlasničkog računa finansijskih instrumenata klijenta sa oznakom člana Centralnog registra kod kojeg se vodi račun ili broj zbirnog kastodi računa finansijskih instrumenata sa oznakom kastodi banke,
 - broj novčanog računa klijenta sa oznakom poslovne banke – člana Centralnog registra kod koje se vodi novčani račun;
- 3) Podatke o nameravanoj transakciji:
 - vrsta naloga (kupovni ili prodajni),
 - vrstu naloga s obzirom na način na koji je određena cena (tržišni ili limit nalog sa navođenjem cene ili druga vrsta naloga u skladu sa aktima organizatora tržišta),
 - vrstu naloga prema vremenu važenja naloga (dnevni, do dana ili do opoziva sa navođenjem datuma važenja, ili druga vrsta naloga u skladu sa aktima organizatora tržišta),
 - CFI kod i ISIN broj finansijskih instrumenata i nominalna vrednost,
 - količina (broj) finansijskih instrumenata i cena izražena u valuti;
- 4) Podatke o tržištu:
 - organizator tržišta (naziv i matični broj),
 - metod trgovanja;
- 5) Iznos provizije (Ovlašćene banke, organizatora tržišta, Centralnog registra, treće strane);

6) Naznaku da je nalogodavac upoznat sa Politikom izvršenja naloga. Ovlašćene banke i da su mu jasni svi elementi naloga, a naročito način obračuna naknada i troškova koje mora platiti za izvršenje naloga;

7) Potpis klijenta i ovlašćenog lica Ovlašćene banke.

U pojedinim slučajevima nalog sadrži:

- ovlašćenje Ovlašćenoj banci da može pridružiti nalog prodaje klijenta nalozima klijenata drugog društva, a u cilju postizanja povoljnijih uslova prodaje;
- ovlašćenje Ovlašćenoj banci da može izvršenje naloga poveriti drugom Investicionom društvu u skladu sa Zakonom i aktima Komisije za hartije od vrednosti;
- saglasnost Ovlašćenoj banci da može istovremeno u istom poslu kupoprodaje finansijskih instrumenata zastupati kupca i prodavca finansijskih instrumenata.

Svaka izmena već ispostavljenog naloga u pogledu cene ili količine finansijskih instrumenata vrši se ispostavljanjem novog naloga.

Član 6.

Opoziv naloga za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata sadrži sledeće elemente:

- 1) Podatke o prijemu naloga kojim se opoziva ispostavljeni nalog:
 - redni broj naloga,
 - mesto i datum,
 - vreme (sat i minut),
 - način prijema naloga;
- 2) Podatke o klijentu:
 - ime i prezime/ naziv klijenta,
 - adresa/sedište klijenta,
 - matični broj klijenta (JMBG/MB);
- 3) Podatke o nalogu koji se opoziva:
 - redni broj naloga,
 - mesto i datum,
 - vreme (sat i minut),
 - način prijema naloga;
- 4) Potpis klijenta i ovlašćenog lica Ovlašćene banke.

Član 7.

Ovlašćena banka prima naloge klijenata za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata u poslovnim prostorijama svog sedišta, filijale banke i/ili u poslovnim prostorijama drugog investicionog društva, kao i u prostorijama drugog pravnog lica sa sedištem u Republici Srbiji, a u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima.

Nalog klijenta se smatra primljenim kada je primljen u sedištu Ovlašćene banke ili njenoj filijali, odnosno organizacionom delu koji imaju dozvolu za izvršenje naloga.

Filijala koja nema status pravnog lica ili organizacioni deo Ovlašćene banke, koji nema dozvolu za izvršenje naloga, u slučaju prijema naloga klijenta će upozoriti na sledeće:

- 1) da nemaju dozvolu za izvršenje naloga
- 2) na rok u kojem će nalog stići u sedište Ovlašćene banke
- 3) da se nalog smatra primljenim po prijemu u investiciono društvo.

Ovlašćena banka može ugovorom ovlastiti drugo investiciono društvo da u svojim poslovnim prostorijama u ime i za račun Ovlašćene banke prima naloge klijenata, a ukoliko su ispunjeni propisani uslovi za pružanje usluga posredstvom drugog investicionog društva.

Član 8.

Ovlašćena banka može primati naloge klijenata za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata koji su ispostavljeni od strane klijenata:

- 1) neposrednim uručjenjem naloga Ovlašćenoj banci u pisanom obliku,
- 2) putem telefaksa
- 3) putem telefona
- 4) e-mail-a ili dugim elektronskim putem (preko Internet servisa kojim se ne može izmeniti sadržina primljenog dokumenta.)

U slučaju prijema naloga na način iz stava 1. tačke 2. 3. i 4. ovog člana, Ovlašćena banka je dužna da primenjuje odgovarajuće mehanizme zaštite, kao što su uređaji za snimanje, radi obezbeđivanja tačnosti i pouzdanosti naloga u evidenciji.

Član 9.

Ovlašćena banka vodi knjigu naloga u elektronskom obliku, koju se, odmah po prijemu, upisuju nalozi, uključujući i naloge koji se eventualno, prenose na izvršenje drugom investicionom društvu, izmene i opozivi naloga.

Knjigu naloga Ovlašćena banka vodi na način kojim se:

- onemogućava naknadna izmena unetih podataka,
- obezbeđuje preglednost i hronologija unetih podataka,
- omogućava dobijanje izvoda (za određenog klijenta, po vrsti ugovora, po vrsti hartija, za određeni period i sl.).

Ovlašćena banka vodi Knjigu naloga u sadržaju koji je propisan Pravilnikom o pravilima ponašanja investicionog društva prilikom pružanja usluga od strane Komisije.

Član 10.

Ovlašćena banka je dužna da najkasnije narednog radnog dana od dana prijema naloga klijenta za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata, putem trajnog medija dostavi klijentu potvrdu o prijemu naloga, odnosno potvrdu o prijemu izmene ili opoziva naloga.

Potvrda o prijemu naloga sadrži podatke o :

1. vremenu i mestu prijema naloga, izmene ili opoziva naloga;
2. prihvatanju ili odbijanju izvršenja naloga, uz navođenje razloga odbijanja izvršenja.

III POKRIVENOST NALOGA

Član 11.

Pre ispostavljanja naloga u informacioni sistem organizatora tržišta, Ovlašćena banka će proveriti da li na računu finansijskih instrumenata klijenta ima dovoljno finansijskih instrumenata koje su predmet prodaje, odnosno da li na novčanom računu klijenta ima dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale po osnovu izvršenja naloga za kupovinu finansijskih instrumenata.

Nalog klijenta će se smatrati pokrivenim ako se saldiranje transakcije može izvršiti:

- 1) od realizovanih, a nesaldiranih transakcija
- 2) davanjem zajma klijentu od strane Ovlašćene banke, a na osnovu važećih propisa;
- 3) pozajmljivanjem finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima koja uređuju pravila o

pozajmljivanju finansijskih instrumenata

Ovlašćena banka će se prilikom provere pokrivenosti voditi podzakonskim aktima i internim procedurama.

Član 12.

Ovlašćena banka je dužna da odbije izvršenje naloga za kupovinu, odnosno prodaju i da o tome, bez odlaganja, obavesti Komisiju, ukoliko ima razloga za osnovanu sumnju da bi izvršenjem takvog naloga

- 1) bile prekršene odredbe Zakona ili zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma
- 2) bilo učinjeno delo kažnjivo po zakonu kao krivično delo, privredni prestup ili prekršaj

Prilikom utvrđivanja okolnosti iz stava 1. ovog člana, ovlašćena banka može koristiti sopstvene informacije, odnosno informacije koje dobije od svojih klijenata ili potencijalnih klijenata, osim ukoliko ima saznanja ili bi trebalo da ima saznanja da su takve informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

Član 13.

Ovlašćena banka može odbiti izvršenje naloga za kupovinu, odnosno naloga za prodaju ukoliko utvrdi da se ispostavljeni nalog klijenta ne može pokriti ni na jedan od načina za saldiranje transakcije navedenih u članu 11. ove Politike.

IV RELEVANTNI ELEMENTI NALOGA I KRITERIJUMI ZA UTVRĐIVANJE IZVRŠENJA NALOGA POD NAJPOVOLJNIJIM USLOVIMA

Član 14.

OB će prilikom izvršenja naloga klijenta, preduzimati sve aktivnosti potrebne za postizanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta, a uzimajući u obzir sledeće faktore:

1. Cenu finansijskog instrumenta i ukupni trošak transakcije (cena i trošak predstavljaju osnovne faktore pri odabiru mesta izvršenja naloga. Od ova dva faktora cena je značajniji jer ona čini glavnu komponentu ukupnog troška);
2. Brzinu i mogućnost izvršenja - ako postoji više mesta izvršenja na kojima se nude jednako dobri uslovi, brzina i verovatnoća izvršenja naloga biće sledeći element kojeg će OB uzeti u obzir. Što je likvidnost pojedinog mesta izvršenja veća, veća je i verovatnoća izvršenja naloga.;
3. Brzinu i verovatnoću saldiranja
4. Veličinu, vrstu i prirodu naloga -navedeno uključuje svojstva naloga klijenta, npr. tržišni ili limitirani nalog, kao i svako specifično uputstvo klijenta u vezi naloga, važeće cene i dubinu likvidnosti na tim cijenama, mogućnost tržišta za izvršenje kompleksnih naloga;
5. Sve druge okolnosti relevantne za izvršenje naloga.

OB će, prilikom utvrđivanja značaja faktora relevantnih za izvršenje naloga klijenta, uzeti u obzir sledeće kriterijume:

1. Karakteristike klijenta, uključujući i njegovo razvrstavanje na profesionalnog i malog klijenta u skladu sa Pravilnikom o kategorizaciji klijenata OB;
2. Karakteristike naloga klijenta;
3. Karakteristike finansijskog instrumenta na koji se nalog odnosi;
4. Karakteristike mesta trgovanja na kojima se nalog može izvršiti.

Kada Banka izvršava nalog malog klijenta, postizanje najpovoljnijeg ishoda utvrđuje se primarno u odnosu na ukupne troškove transakcije. Ukupni troškovi transakcije obuhvataju cenu finansijskog instrumenta, sve troškove direktno povezane sa izvršenjem naloga koje snosi klijent, a koji uključuju provizije, odnosno naknade mesta trgovanja, za kliring i saldiranje transakcije, OB, i naknade koje se plaćaju trećim licima koja su uključena u izvršenje naloga.

Kada izvršava nalog profesionalnog klijenta, Banka može dodatno uzeti u obzir brzinu i verovatnoću saldiranja, veličinu, vrstu i prirodu naloga, uticaj tržišta, vrstu finansijskih instrumenata, transparentnost, kao i sve druge okolnosti za koje Banka proceni da predstavljaju najpovoljnije izvršenje naloga u konkretnom slučaju.

V POSTUPANJE SA NALOGOM KLIJENTA

Član 15.

OB će naloge klijenata izvršavati jednako brzo, pošteno i efikasno u odnosu na naloge ostalih klijenata, dilerske naloge ili naloge relevantnih lica prilikom ličnih transakcija. U cilju izvršavanja naloga na navedeni način OB će:

1. Informacije iz naloga koji treba da bude izvršen za račun klijenta odmah i tačno unositi u knjigu naloga;
2. Odmah nakon prijema potpisanog naloga klijenta u prostorijama OB i provere pokrivenosti naloga isti uneti u sistem organizatora tržišta, a u skladu sa Pravilnikom pravilima ponašanja investicionog društva prilikom pružanja usluga Komisije za hartije od vrednosti i aktima organizatora tržišta; nalozi klijenata imaju prioritet u odnosu na dilerske naloge ili naloge relevantnih lica prilikom ličnih transakcija;
3. Odmah izvršavati slične naloge klijenta u skladu sa vremenom kada su nalozi primljeni, osim ukoliko uslovi koji prevladavaju na tržištu ili karakteristike naloga to onemogućavaju ili interesi klijenta nalažu drugačije postupanje, ili ako je završeno trgovanje za predmetni finansijski instrument;
4. Odmah i tačno razvrstavati naloge izvršene za račun klijenta;

5. Preduzimati sve neophodne aktivnosti potrebne radi obezbeđenja da svi finansijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta primljena prilikom saldiranja obaveza po osnovu izvršenog naloga, budu blagovremeno i uredno prebačeni na račun odgovarajućeg klijenta;
6. Obavesti klijenta o svim značajnim poteškoćama u vezi sa izvršenjem naloga, odmah po saznanju istih.

Nalog sa limitom

Limitirani nalog je nalog za kupovinu ili prodaju određene količine finansijskih instrumenata po ceni navedenoj u Nalogu ili po ceni koja je za klijenta povoljnija.

Kada OB od klijenta primi nalog sa limitom u vezi sa finansijskim instrumentima koji su uključeni u trgovanje na regulisano tržište, odnosno MTP, a koji nije odmah izvršiv prema trenutnom preovlađujućem stanju na tržištu, OB će, osim ukoliko klijent nije izričito dao drugačija uputstva, preduzeti mere za izvršenje naloga u najkraćem roku, tako što će odmah objaviti nalog sa limitom na način koji će ga učiniti lako dostupnim ostalim učesnicima tržišta. Smatra se da je OB ispunila ovu obavezu time što je prosledila nalog sa limitom na regulisano tržište, odnosno MTP koje ima sistem trgovanja zasnovan na knjizi naloga. Nalog sa limitom će biti izvršen čim to tržišni uslovi dozvole.

OB nema obavezu objavljivanja naloga sa limitom, kada nalog prelazi uobičajenu veličinu tržišta utvrđenu pravilima regulisanog tržišta, odnosno MTP.

OB će preduzeti sve razumne korake u svrhu obezbeđenja pouzdanosti podataka koji se objavljuju, njihov stalan nadzor u svrhu otkrivanja mogućih grešaka te ispravljanje istih odmah nakon što se uoče; olakšavati konsolidaciju podataka s istovetnim podacima iz drugih izvora; omogućavati dostupnost podataka javnosti pod jednakim uslovima na komercijalnoj osnovi uz prihvatljiv trošak

Pridruživanje i razvrstavanje naloga

OB može pridružiti nalog klijenta nalogima drugih klijenata u jedinstveni nalog. Tako dobijen nalog se naziva zbirni nalog. Na ovaj način OB može uticati na smanjenje troškova transakcije. Nakon realizacije zbirnog naloga transakcija se razvrstava po nalogima klijenata.

Kada se zbirni nalog realizuje u celosti razvrstava se na pojedinačne naloge klijenata, odnosno smatra se da su nalozi klijenata realizovani u celosti po prosečnoj ceni realizacije zbirnog naloga,

Kada se zbirni nalog realizuje delimično razvrstava se proporcionalno ako su cene koje su klijenti dali u nalogima iste. Ako su cene u nalogima klijenata različite prioritet prilikom razvrstavanja će imati nalozi klijenata koji su ispostavljeni po višim cenama u nalogu kupovine, odnosno nižim cenama u nalogu prodaje. Izvršna cena je prosečna cena realizacije zbirnog naloga.

Kada zbirni nalog nije dnevni nalog, odnosno kada se zbirni naloga realizuje u više dnevnih tranši, razvrstavanje se vrši na dnevnom nivou, a u skladu sa gore navedenim pravilima.

Ukoliko OB pridružiti dilerski nalog nalogima drugih klijenata prilikom razvrstavanja zbirnog naloga nalozi klijenata imaju prioritet u skladu sa gore navedenim pravilima razvrstavanja.. Međutim, ukoliko OB može uverljivo dokazati da jednako povoljni uslovi izvršenja zbirnog naloga ne bi bili mogući bez pridruživanja dilerskog naloga OB ili da u suprotnom ne bi bilo moguće uopšte izvršiti zbirni nalog, tada se raspodela iz transakcije obavlja proporcionalno, a u skladu sa gore navedenim pravilima.

Pridruživanje naloga se obavlja isključivo u slučaju kada je malo verovatno da će štetiti interesima klijenta čiji se nalog pridružuje OB naglašava kako se ne može potpuno isključiti mogućnost da pridruživanje pojedinom nalogu naštetiti.

OB će klijenta pre ispostavljanja naloga upoznati sa mogućnošću da se njegov nalog pridruži nalogima drugih klijenta i(li) nalogu OB kao i sa činjenicom da bi pridruživanje naloga moglo štetiti interesima klijenta u odnosu na pojedinačni nalog.

U skladu sa gore navedenim OB naglašava da:

- neće razvrstati naloge na način koji bi štetio klijentu,
- će u slučaju delimičnog izvršenja pridruženog naloga, razvrsta dilerske naloge na način da klijent ima prednost u odnosu na OB,
- neće razvrstavati dilerske naloge koji su izvršeni u kombinaciji s prihvaćenim nalogima klijenta na način koji je štetan za klijenta.

Član 16.

Kad je klijent ispostavio nalog kao dnevni nalog, Ovlašćena banka je dužna da ispostavi taj nalog u informacioni sistem organizatora tržišta odmah, nakon provere pokrivenosti naloga, u skladu sa ovom politikom (istog dana prema redosledu prijema naloga), odnosno ako je nalog ispostavljen nakon završetka trgovanja, na početku trgovanja prvog narednog dana.

Član 17.

Kada klijent u nalogu za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata odredi cenu tih hartija, izražena cena, prilikom izvršenja naloga, predstavlja:

- 1) kod naloga za kupovinu - maksimalnu cenu koju je nalogodavac spreman da plati za određenu hartiju od vrednosti,
- 2) kod naloga za prodaju - minimalnu cenu koju je nalogodavac spreman da prihvati za određenu hartiju od vrednosti.

Kada klijent nalogom ne odredi cenu, takav nalog smatra se tržišnim nalogom i prestaje da važi istekom dana kada je unet u informacioni sistem organizatora tržišta .

Član 18.

Ovlašćena banka ne sme uneti u informacioni sistem organizatora tržišta nalog za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata za račun Ovlašćene banke ili lica zaposlenog u Ovlašćenoj banci, ako usled toga ne bi mogao da se izvrši prethodno ispostavljen nalog klijenta za kupovinu ili prodaju iste hartije od vrednosti ili bi mogao da se izvrši pod uslovima koji su manje povoljni za klijenta.

Nalozi klijenata imaju prioritet u odnosu na dilerske naloge Ovlašćene banke i naloge relevantnih lica Prilikom iznošenja naloga relevantnih lica Ovlašćena banka će se rukovoditi Politikama i procedurama banke u oblasti sprečavanja sukoba interesa.

VI MESTO IZVRŠENJA NALOGA

Član 19.

Banka naloge klijenta za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenta, kojima se trguje na domaćem tržištu izvršava na sledećim mestima:

- regulisano tržište (Beogradska Berza a.d. – dalje BB),
- multilateralna trgovinska platforma (MTP),
- van regulisanog tržišta ili MTP-a (OTC tržište)

Banka naloge klijenta za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenta, kojima se trguje na inostranom tržištu izvršava na sledećim mestima:

- regulisano tržište - inostrane berze,
- multilateralna trgovinska platforma (MTP),
- van regulisanog tržišta ili MTP-a (OTC tržište)

Mesto izvršenja naloga prema klasi finansijskog instrumenta:

Akcije

Akcije domaćih izdavalaca

U Republici Srbiji akcijama domaćih izdavalaca trguje se na Beogradskoj berzi a.d. (u daljem tekstu: "Beogradska berza "). Beogradska berza na dosledan način obezbeđuje najbolje rezultate klijentu :

Cena: Beogradska berza pruža najbolje cene i najmanje spreadove, jer obezbeđuje najveću likvidnost za domaće akcije.

Trošak: Trgovanjem akcijama domaćih izdavalaca na Beogradskoj berzi klijent neće biti izložen plaćanju provizija i troškova stranih investicionih društava kojima bi se nalozi eventualno prenosili na izvršenje.

Brzina izvršenja: Beogradska berza, opremljena je elektronskim sistemom trgovanja, koji se zasniva na time-priority-trading, i garantuje izvršenje naloga u kratkom vremenskom periodu; za najlikvidnije akcije izvršenje naloga je gotovo trenutno.

Verovatnoća izvršenja: Beogradska berza najčešće obezbeđuje najveću verovatnoću izvršenja u razumnom vremenskom razdoblju.

Verovatnoća saldiranja: Saldiranje garantuje glavna druga ugovorna strana – Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti (u daljem tekstu CR HoV) .

Akcije inostranih izdavalaca

Tržište u domicilnoj zemlji izdavaoca ili vodeća berza obezbeđuje najveću likvidnost, te stoga obično i najveću verovatnoću za realizaciju naloga i najpovoljnije cene kod trgovanja akcijama inostranih izdavalaca:

Kod analize OB će uzeti u obzir sledeće faktore:

Cena: mesto izvršenja u zemlji izdanja akcije generalno obezbeđuje najveću likvidnost i najniže spreadove, u svakom slučaju niže od onih na drugim mestima trgovanja;

Trošak: analiza će uzeti u obzir troškove izvršenja i plaćanja u inostranstvu. Dalje, u obzir će se uzeti i ostali troškovi vezani za angažovanje stranog investicionog društva (brokera) budući da Banka nema direktan pristup mestima izvršenja na inostranim tržištima;

Brzina izvršenja i verovatnoća izvršenja: mesto izvršenja u domicilnoj zemlji, s obzirom na najveću likvidnost i dubinu tržišta, garantuje veću verovatnoću izvršenja u kraćem vremenu;

Verovatnoća saldiranja: predstavlja kriterijum za upoređivanje različitih mesta trgovanja, s obzirom da sve berze ne osiguravaju garanciju saldiranja.

Nalozi za trgovanje akcijama inostranih izdavalaca izvršavaju se u domicilnoj zemlji izdavaoca ili nekoj od vodećoj stranih berzi prenosom naloga stranom investicionom društvu (gde Banka nema direktan pristup tržištu).

Obveznice

Državne obveznice Republike Srbije

Državnim obveznicama se trguje na primarnom ili sekundarnom tržištu u zavisnosti od toga da li se radi o primarnoj prodaji ili sekundarnoj trgovini ovim finansijskim instrumentom.

Primarno tržište: Ministarstvo finansija odnosno aukcijska platforma Uprave za javni dug je jedino i stoga najbolje mesto izvršenja naloga koji se odnose na izdanja državnih obveznica.

Sekundarno tržište: Beogradska berza je jedino sekundarno tržište državnim obveznicama izdatim u Republici Srbiji, pa se stoga ne sprovodi upoređivanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta u odnosu na druga regulisana tržišta.

Nalozi klijenata ce se izvršavati na Beogradskoj berzi i u slučaju kada je državna obveznica uključena i na regulisanim tržištima kojima upravljaju berze u inostranstvu.

Ukoliko je državna obveznica uključena isključivo na stranoj berzi, nalozi klijenata izvršavaće se na stranoj berzi na kojoj su obveznice uključene.

Kod izvršavanja naloga OB uvijek uzima u obzir sledeće kriterijume:

Cena: Kod transakcija izvršenih po OTC fiksnim cenama, uzimaju se u obzir tržišne cene;

Trošak: Izvršenjem naloga na Beogradskoj berzi klijent neće biti izložen plaćanju provizija i troškova stranih investicionih društava kojima bi se nalozi eventualno prenosili na izvršenje.

Kod izvršavanja naloga u inostranstvu, analiza će uzeti u obzir troškove izvršenja i saldiranja u inostranstvu. Dalje, u obzir ce se uzeti i ostali troškovi vezani za angažovanje stranog investicionog društva (brokera);

Brzina izvršenja: Brzina izvršenja zavisi od likvidnosti finansijskog instrumenta;

Verovatnoća izvršenja: Verovatnoća izvršenja OTC transakcije po fiksnoj ceni zavisi od likvidnosti instrumenta;

Verovatnoća saldiranja: s obzirom da OTC tržišta ne garantuju saldiranje, OB ce trgovati preko renomiranih i najlikvidnijih OTC tržišta koja su u poslovnom svetu priznata kao mesta trgovanja koja svojim učesnicima nastoje osigurati što veći stepen zaštite prilikom saldiranja transakcije.

Ostale dužničke hartije od vrednosti uključene na domaćem tržištu

Svi elementi za obračun najpovoljnijeg ishoda za klijenta koji se primenjuju za državne obveznice RS, odnose se i na ovu kategoriju imovine.

Obveznice uključene na stranim tržištima

Najlikvidnije mesto trgovanja ovim obveznicama najčešće se nalazi van regulisanog tržišta (na OTC-tržištu) na osnovu kotiranja cena kroz tržišta (trading platforms) sa pravom pristupa rezervisanim za posrednike i/ili institucionalne druge strane (Bloomberg, Reuters, itd.). Primarno tržište (obično je to tržište u domicilnoj zemlji izdavaoca ili vodeća berza) osigurava najveću likvidnost, te stoga obično i najveću verovatnoću za realizaciju naloga i najpovoljnije cene.

Svi elementi za obračun najpovoljnijeg ishoda za klijenta koji se primenjuju za akcije inostranih izdavalaca, odnose se i na ovu kategoriju imovine.

Varanti (Warrants)

Varanti su finansijski instrumenti koji imaoćima daju pravo na kupovinu akcija određenog izdavaoca, pod uslovima određenim prilikom izdavanja varanta. Klijenti mogu dati naloge za kupovinu ili prodaju varanata na domaćem ili stranom tržištu.

Svi elementi za obračun najpovoljnijeg ishoda za klijenta se primenjuju za akcije domaćih izdavaoca, odnosno akcije inostranih izdavalaca, odnose se i na ovu kategoriju imovine, u zavisnosti da li se radi o varantima kojima se trguje na domaćem ili stranom tržištu.

ETF (Exchange traded funds)

ETF su udeli u investicionim fondovima kojima se trguje na uređenom tržištu te i je glavna funkcija implemetiranje određene investicione strategije. Klijenti mogu dati naloge za kupovinu i prodaju ETF na stranom tržištu.

Kod obračuna najpovoljnijeg ishoda za klijenta u slučaju trgovanja ETF-om primenjuju se isti elementi kao i za akcije inostranih izdavalaca.

Izvedeni finansijski instrumenti- finansijski derivati

U ovu kategoriju imovine spadaju opcije, swapovi, terminski ugovori, i svi ostali derivatni ugovori vezani za hartije od vrednosti, valute, kamate, prinos, robu, ostale derivatne instrumente, finansijske indekse ili mere, klimatske varijable, stope inflacije, kvote emitovanja i ostale službene ekonomske i statističke podatke koje se mogu namiriti u novcu ili fizički.

Izvedeni finansijski instrumenti kojima se trguje na tržištu

OB izvršava samo naloge s finansijskim derivatima koji su standardizovani, a kojima se trguje na regulisanom tržištu i/ili multilateralnoj trgovačkoj platformi u zemlji i inostranstvu, pa stoga svi elementi za obračun najpovoljnijeg ishoda za klijenta koji se primenjuju za akcije domaćih, odnosno stranih izdavalaca, takođe se primenjuju i na ovu kategoriju imovine.

Član 20.

Banka će pri pružanju usluge izvršavanja i/ili prijema i prenosa naloga u ime i za račun klijenta odabrati mesto izvršenja koje omogućava trajno postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda za klijenta.

Banka će u skladu sa ovom Politikom, naloge klijenta izvršavati isključivo na regulisanim tržištima, odnosno MTP-ovima na kojima je direktan član. Izuzetno, na zahtev odnosno uz izričitu suglasnost klijenta, Banka može izvršiti nalog i izvan uređenog tržišta ili MTP-a.. Klijent može saglasnost u vezi sa izvršenjem naloga van regulisanog tržišta, odnosno MTP dati za sve ili za svaku pojedinačnu transakciju, u ugovoru ili na osnovu posebne saglasnosti odvojene od ugovora.

Ukoliko primi nalog za kupovinu/prodaju finansijskog instrumenta koji se kotira na dva ili više mesta izvršenja, Banka će uvek, ukoliko ne dobije drugačije posebno uputstvo klijenta, izvršiti nalog na uređenom tržištu ili MTP-ovima na kojima je direktan član.

Ukoliko Banka primi nalog u vezi finansijskog instrumenta koji kotira na dva ili više regulisanih tržišta ili MTP na kojima je direktan član, Banka će izvršiti nalog na onom tržištu koje obezbeđuje najpovoljniji ukupan trošak transakcije, uzimajući pri tome u obzir relevantne okolnosti u vezi sa vrstom i veličinom predmetnog naloga.

Ukoliko klijent da nalog Banci u vezi sa finansijskim instrumentom koji se kotira samo na jednom mestu izvršenja, Banka će taj nalog izvršiti odnosno proslediti (direktno ili indirektno) na to mesto izvršenja i to će se smatrati postizanjem najpovoljnijeg ishoda za klijenta.

Član 21.

Za trgovanja na tržištima na kojima OB nije član, nalog će se proslediti nekom od društava Erste Grupe, a ukoliko ni jedno od društava iz Erste Grupe ne pokriva traženo tržište, nalog će se proslediti odabranom brokeru.

OB je dužna da postupa u najboljem interesu klijenata i kada naloge daje na izvršenje drugom investicionom društvu, po pravilu stranom investicionom društvu radi izvršenja naloga u inostranstvu. OB vrši izbor stranog investicionog društva pridržavajući se svih elemenata za najpovoljnije izvršenje naloga propisanih ovom Politikom.

Pri izboru partnerskih stranih investicionih društava / brokerskih kuća Banka vodi računa o stručnosti, ugledu i statusu istih na domicilnom tržištu, da predmetno investiciono društvo/ brokerska kuća podleže i poštuje pozitivne propise države u kojoj pruža investicione usluge.

Banka će, pri izboru partnerskih stranih investicionih društava / brokerskih kuća, takođe uzeti u obzir da svoje usluge pružaju na efikasan, brz i jednostavan način, cenovno povoljan, te da je Banci i njenim klijentima celo vreme osigurana kvalitetna i kontinuirana podrška na ciljanom inostranom tržištu.

Banka će periodično preispitivati izbor stranih investicionih društava / brokerskih kuća i dogovorene aranžmane sa istim, a u cilju obezbeđenja uslova za najpovoljnije izvršenje naloga svojih klijenata.

Član 22.

U postupku procene mesta trgovanja na kojima bi nalog klijenta mogao biti izvršen na način da se postigne najpovoljniji ishod, OB će uzeti u obzir svoje provizije i naknade izvršenja naloga na svakom od tih mogućih mesta trgovanja.

OB neće utvrđivati i naplaćivati svoje provizije i naknade na način koji bi doveo do neopravdane nejednakosti između mesta trgovanja na kojima se nalog može izvršiti.

U slučaju nepredviđenog događaja (npr. pad elektronskog sistema) OB može biti primorana da izabere način izvršavanja naloga koji je različit od onih navedenih u ovoj Politici. U takvim će slučajevima OB će pokušati postići najpovoljnije izvršenja naloga.

VII REALIZACIJA NALOGA I IZVEŠTAVANJE KLIJENTA

Član 23.

Realizacijom naloga smatra se zaključivanje transakcija na regulisanom tržištu, MTP-u ili na OTC tržištu.

Nalog može biti realizovan u celosti ili delimično.

Ovlašćena banka je dužna da, nakon izvršenja naloga za račun klijenta, osim usluga upravljanja portfoliom, putem trajnog medija:

1. klijentu odmah dostavi bitne informacije koje se odnose na izvršenje naloga;
2. malom klijentu pošalje potvrdu o izvršenju naloga, što je moguće pre, a najkasnije:

a) prvog radnog dana po izvršenju,

b) prvog radnog dana nakon prijema potvrde, u slučaju kada Ovlašćena banka potvrdu o izvršenju dobija od trećeg lica.

Obaveštenje sadrži sledeće elemente:

- 1) Poslovno ime i sedište Ovlašćene banke;
- 2) ime i prezime/poslovno ime ili drugu oznaku klijenta
- 3) dan, vreme i mesto trgovanja
- 4) identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta
- 5) količinu finansijskih instrumenata
- 6) pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena;
- 7) kupovnu, odnosno prodajnu oznaku
- 8) prirodu naloga, ukoliko se ne radi o kupovnom ili prodajnom nalogu
- 9) vrstu naloga
- 10) ukupni iznos obračunatih provizija i naknada specificiranih po stavkama;
- 11) obaveze klijenta u vezi sa izmirenjem transakcije, uključujući i vremenski rok za plaćanje ili isporuku, kao i odgovarajuće podatke o računu;
- 12) obaveštenje o drugoj ugovornoj strani u transakciji, ukoliko je ta druga ugovorna strana sama Ovlašćena banka, drugo lice povezano sa Ovlašćenom bankom ili drugi klijent Ovlašćene banke, osim ako je nalog izvršen u sistemu trgovanja koji omogućava anonimno trgovanje.
- 13) Potpis ovlašćenog lica Ovlašćene banke.

Kada se nalozi klijenta izvršavaju u tranšama Ovlašćena banka će klijentu pružiti obaveštenje o svim pojedinačnim tranšama kao i zbirno obaveštenje na zahtev klijenata.

Član 24.

OB je dužna da, pre izvršenja naloga:

1. upozna klijenta sa ovom Politikom, pri čemu malom klijentu tu informaciju mora da pruži i na trajnom mediju;
2. upozori klijenta na mogućnosti, da nalozi mogu biti izvršeni van regulisanog tržišta, odnosno MTP;
3. od klijenta dobije pisane saglasnosti na ovu Politiku izvršenja naloga, odnosno mogućnosti da nalozi mogu biti izvršeni van regulisanog tržišta, odnosno MTP, pri čemu takve saglasnosti mogu biti i sastavni deo ugovora sa klijentom, a Klijent može saglasnost u vezi sa izvršenjem naloga van regulisanog tržišta, odnosno MTP dati za sve ili za svaku pojedinačnu transakciju.

Član 25.

OB će pratiti efikasnost izvršavanja naloga kako bi na vreme bili identifikovani i otklonjeni nedostaci; redovno, a najmanje jedanput godišnje, procenjivaće da li se na mestima izvršenja naloga postižu najbolji mogući efekti za klijente i da li je potrebno izvršiti izmene u postojećim politikama izvršenja naloga; obavestavati klijente o svim značajnim promenama u vezi sa načinom ili politikama izvršenja naloga; klijentima će, na njihov zahtev, dokazivati da je njihove naloge izvršilo u skladu sa politikama društva o izvršenju naloga. Dodatno, procena će se obaviti ako postoji razlog za sumnju da pojedino mesto izvršenja više ne ispunjava značajne kriterijume na kojima se temelji izbor mesta za izvršenje naloga.

Član 26.

Banka se obvezuje učiniti ovu Politiku dostupnom na internet stranici Banke (http://www.erstebank.rs/rs/Sredstva/Poslovi_sa_hartijama_od_vrednosti), u poslovnicama Banke, te u prostorijama Direkcije brokersko dilerskih poslova OB.

Banka je dužna od postojećih klijenata pribaviti prethodnu saglasnost na sadržaj ove Politike.

O svim promenama ove Politike Banka će obavestiti klijente tako što će poslednju verziju Politike učiniti dostupnom na internet stranici Banke, u poslovnicama Banke, te u prostorijama Direkcije brokersko dilerskih poslova OB.

Bilo kakva izmena, dopuna ili dodatak ove Politike primjenjivaće se od trenutka stupanja na snagu istih te će Banka smatrati da su sve izmene, dopune i dodaci prihvaćeni od strane klijenta prvim sledećim upućivanjem naloga, osim ako klijent ne obavesti Banku o suprotnom.

Član 27.

Ova Politika stupa na snagu i primjenjuje se nakon pribavljanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti.

ERSTE BANK AD NOVI SAD

Izvršni odbor

Slavko Carić

Predsednik Izvršnog odbora

Jasna Terzić

Član Izvršnog odbora